

Gebiedsbeschrijving

Het Oranjepark, gelegen in het hart van Apeldoorn, is een stadspark, aangelegd in de destijds zo populaire Engelse landschapsstijl. Deze stijl is behouden gebleven en is terug te vinden in de gebogen paden, uitgestrekte grasvelden en een langgerekte gebogen vijverpartij. Een krachtige fontein zorgt in de zomermaanden voor een klaterend geluid. De monumentale bomen in het park zijn halverwege de 19de eeuw aangeplant. Ze staan in groepen of alleen, waardoor ze extra pronken met hun omvang.

Langzamerhand moeten enkele oudjes, die gebreken gaan vertonen wijken voor verjonging. Gezien de functie van het park als stadswandelpark kiest de gemeente in deze situaties vaak voor bijzondere boomsoorten, zoals de vaantjesboom.

Het park wordt druk bezocht door ouderen, jongeren en gezinnen. De statige villa's die het park omringen en waarvan vele in oude luister zijn hersteld, geven extra sfeer.

Geschiedenis

Het Oranjepark is het oudste park van Apeldoorn en werd op 13 mei 1876 feestelijk in gebruik genomen. Het vormt een essentiële groene schakel in de bebouwde kom van de stad.

De Zutphense landschapsarchitecten vader en zoon Hoogeweg waren verantwoordelijk voor het totaalontwerp van het Oranjepark. Het was de uit Rotterdam afkomstige Hendrik Christiaan van der Houven van Oordt die dit park aan de gemeente schonk. Hij was een ongekend handige zakenman die tal van functies bekleedde en een zeer stimulerende rol in de ontwikkeling van Apeldoorn speelde.

De statige en karakteristieke woningen rondom het park dateren ook uit de periode van economische groei aan het einde van de 19de eeuw. Dankzij de felle protesten van Apeldoorners werd in 1959 voorkomen dat een cultureel centrum annex schouwburg in het Oranjepark verrees.

Dertig jaar later zorgden bewonderaars van het park weer voor tumult: een drastisch verjongingsplan van de bomen stuitte op enorme weerstand. Maar houtkap in een park, waar alle bomen even oud zijn, is onvermijdelijk, anders leggen ze in een later stadium gezamenlijk het loodje. Voor- en tegenstanders van het plan hebben elkaar gevonden in een gefaseerde aanpak, waardoor de sfeer van het park tot in lengte van dagen gewaarborgd blijft.

IVN Apeldoorn

IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid, is een vereniging van vrijwilligers die mensen betreft bij hun (groene) leefomgeving, natuur, milieu en landschap. Zo'n 23.000 vrijwilligers zijn actief in 170 lokale afdelingen. Jaarlijks organiseren zij talloze excursies, cursussen, wandelingen en opleidingen. Door de laagdrempelige en educatieve activiteiten maakt een groot aantal mensen kennis met de natuur.

IVN Apeldoorn organiseert activiteiten als excursies, fietstochten, cursussen, lezingen, landschapsonderhoud en voor jong en oud. Voor mensen die zelf op pad willen in de natuur, zijn er wandel- en fietsroutes gratis te downloaden. Meer informatie op www.ivn-apeldoorn.nl

Volg [ivn.apeldoorn](https://www.facebook.com/ivn.apeldoorn) ook op

IVN Apeldoorn steunen?

Steun het werk van IVN Apeldoorn door lid of vriend te worden. Voor een vriendenprijs van € 12 per jaar ontvangt u vier keer per jaar het afdelingsblad Groenvoer en de maandelijkse digitale Nieuwsbrief. Blijf zo op de hoogte van onze activiteiten in ons werkgebied, de gemeenten Apeldoorn, Voorst en Epe. Meer informatie en aanmelden via lidworden.ivn-apeldoorn.nl

Ommetjes

Ommetjes zijn korte routes die je uitnodigen in je eigen woon- of werkomgeving op pad te gaan. Er zijn tal van ommetjes in en rond Apeldoorn beschikbaar, ook speciaal voor kinderen en hun (groot)ouders. Download de ommetjes gratis via de website ommetjes.ivn-apeldoorn.nl

Ommetje Oranjepark Oudste park springlevend

Het begin- en eindpunt: Apeldoorn, Wijk De Parken, Regentesselaan, bij bushalte Oranjepark.

Lengte: circa 1 km.

GPS: 52.219454, 5.961279

Tip: dit ommetje is geschikt voor rolstoelgebruikers.

Iedereen doet het op z'n tijd... een ommetje maken. Lekker een frisse neus halen met (klein)kinderen, de hond of gezellig bijkletsen met kennissen. Wandelen in het groen ontspant en is goed voor lijf en leden. IVN Apeldoorn deelt graag leuke en leerzame natuurweetjes met u. Loop dit ommetje en ontdek de natuur in het Oranjepark.

IVN streeft naar een duurzame samenleving door mensen te betrekken bij natuur, milieu en landschap

Ommetje Oranjepark Oudste park springlevend

Steek de weg over en ga het voetpad links met het naambordje Oranjepark in. Of je wilt of niet: vanaf dit punt valt je oog direct op de sierlijke muziektent, die de Stichting Muziektent Oranjepark in 1998 schonk. Het is een replica van de muziektent die 100 jaar geleden werd ingewijd. In de zomer worden er op de zondagmiddagen concerten gegeven. En zoals het in een park in de Engelse landschapsstijl behoort kan men dan, zittend onder de bomen, in deze idyllische sfeer genieten van diverse optredens.

Op initiatief van de Vereeniging ter Veraangenaming van het Verblijf, de voorloper van de VVV, werd de monumentale hardstenen bank geplaatst die aan de rechterzijde van het pad ligt. Het is een aandenken aan de voortvarende Van der Houven van Oordt.

Volg het pad rechtdoor tot de brug. Rechts voor de brug bevindt zich het beeld ter nagedachtenis aan hen die vielen in de Tweede Wereldoorlog. Hier vindt jaarlijks de indrukwekkende 4 mei-herdenking plaats.

Ga voor de brug linksaf. De eerste nog jeugdige boom links na de bloemenborder is de recent aangeplante tulpenboom, een groei monument voor de toekomst. De bladvorm is zeer markant evenals de gele op tulpen lijkende bloemen, die in juni gaan bloeien als de boom iets ouder is.

Het pad verlaat het park en eindigt op de Regentesselaan. Ga rechtsaf en loop over de brug. De waterloop onder de brug met zijn Amsterdamse School siermetselwerk verbindt de vijvers uit de omgeving met elkaar. De vijver is ondergronds nog verbonden met de (niet meer water voerende) Badhuispreng, die in park Berg en Bos zijn oorsprong heeft.

Ga rechtsaf de Van der Houven van Oordtlaan in en neem het eerste pad rechts het park weer in via de hondenuitlaatplaats. Links in het gras steken in het voorjaar duizenden - overwegend paars en witte krokussen - hun bloemhoofdjes boven de grond. Na de krokussen verschijnen de narcissen. Op verscheidene plaatsen in het park vindt in die tijd een ware kleurenexplosie plaats met een feestelijk resultaat.

Loop bij de kruising rechtdoor. Op de kruising links een immense kastanje, met zijn brede handvormige bladeren. Een soort die vroeg in het voorjaar uitloopt. Even verder rechts in het gras staat een monumentale moeraseik. Dit is een geliefde, sterke parkboom: een van de vele soorten eiken die het park rijk is. De grote zware horizontale takken moesten na de ijzelschade van februari 2001 flink gesnoeid worden. Vanaf dit punt heb je een overzicht over de vijver. De fontein met een tiental stralen kan met één knopomdraai uit en aan gezet worden. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer de muziek in de tent begint. De strakke vijverkanten zonder begroeiing horen bij de Engelse landschapsstijl.

Links in de bloemborder staat de vaantjesboom, met bloemen die op zakdoekjes lijken en begin mei goed zichtbaar zijn. Eerst stond deze boom onder de beuken, maar is in april 2013 verplaatst naar deze plek om beter uit te kunnen groeien.

vaantjesboom

Maak even een uitstapje en neem het pad naar links, dat naar de Kerklaan loopt. Aan het einde van het pad links, vlak voor het bordje Kerklaan, staat een boom die gezien zijn smalle spitse blad aan een wilg doet denken. Maar deze boom zet je op het verkeerde been. Je hebt hier met een 120-jarige bijzondere wintereik te maken waarvan er geen tweede in Apeldoorn staat. Het is de dikste boom van het park die ook hele corpulente eikels voortbrengt. De grote wond aan de parkzijde is het gevolg van blikseminslag.

Hou, weer terug op het pad, de vijver aan je rechterhand. Rechts passeren we eerst twee lindes die in juni verrukkelijk geuren. Na de lindes op de eerstvolgende kruising ontmoet je weer een andere eik: een moseik. De eikels hebben grijs behaarde napjes: inderdaad net mos. In het plantsoen, richting vijver een groep zomer en in de winter groenblijvende taxussen.

Bij de kruising ga je rechtsaf. Bij de immense beuken links lijkt het alsof ze slobkousen aan hebben. De bobbelige lijnen zijn het gevolg van enten. De hoge oude bomen bieden nestgelegenheid aan tal van vogels. In het vroege voorjaar De joelende roep van de boomklever, die rap langs de stam op en neer kruipt, verwelkomt het voorjaar. In de zomer is het goed toeven onder de bomen. Het kan wel 10°C verschillen in de zon of in de schaduw die de bomen geven. Het gras wordt in het groeiseizoen iedere week gemaaid. Parken in de Engelse landschapsstijl die zo intensief bezocht worden, vragen nu eenmaal veel onderhoud.

Wanneer je het eerste pad naar links neemt, kom je weer bij het beginpunt. Wie als toegift nog een van Apeldoorns herinneringsbomen wil bekijken loopt vanaf het eindpunt door het parkje van het Prins Hendrikplein en vindt een eik met een markant smeedwerk hekje met daarin de jaartallen 1533-1933. Deze zomereik, aangeplant in 1933, gedenkt het 400ste geboortjaar van 'vader des vaderlands' Willem van Oranje. Op het pleintje staat voorts de Koninklijke Hogere Burgerschool Prins Hendrik der Nederlanden. Geopend in 1872 en vernoemd naar de broer van koning Willem III.

Koninklijke HBS en zomereik 400ste geboortjaar